

KVÄKAR - tidskrift

Nr 3 2005
Årgång 57

*Det blir lätt att man bara
lyssnar halvvägs in i sig, till
en nivå där man är uppfylld
av sitt ofullkomliga jag.
Längre in finns det starka
ljuset och - det täta mörkret.
Vi vill gärna se ljuset, men
skyggas inför mörkret.*

Marie-Claire Lundeberg, KT 1992:4 s. 19.

Våra vägar genom Mörker och Ljus s 4

Mikko Arila, Finlands förste kväkare s 20

Bokrecensioner s 26

I detta nummer

Kära läsare!	3
ÅM 2005: Våra vägar genom Mörker och Ljus	4
Årsmöteshälsning 2005	14
Hälsningar från andra årsmöten 2004	15
Mikko Airila, den förste kväkaren i Finland	20
Vi och uppenbarelsens väldige	24
1700-talskväkaren John Woolman – en röst för vår tid	26
Sympatisk kväkardeckare	28

Omslag: Citat 1.14. *Ur Kväkarerfarenheten, en samling citat.* Vännernas sanfund i Sverige. Stockholm 1999.

Innehållet i artiklarna i detta nummer redogör vi kortfattat för och kommenterar i redaktionsrutan på nästa sida.

**kväkar -
tidskrift**

Tidigare Nordisk Kväkartidskrift årg. 1-25, ISSN 0245-06005

Pg 35 84 99-2, Box 9166, 102 72 STOCKHOLM, fax 08-668 68 16

Utgiven av Vännernas Samfund i Sverige.

Författarna svarar ensamma för de åsikter som framförs i artiklarna

Prenumerera för 2005 genom att sätta in **140 kr** på pg 35 84 99-2, för Norden **165 kr** och utanför Norden **190 kr**. Lösnummerpris **40 kr**.

Adressändringar och förfrågningar om **prenumeration** sänds till Tofte Frykman, Frihamra 5704 B 762 92 RIMBO.

Manusstopp sista februari, april, augusti och oktober.

Redaktion: Tofte Frykman, redaktör, Frihamra 5704 B, 762 92 RIMBO, 0175-604 25, e-brev: kt@kvakare.org, Ingmar Hollsing (bitr. redaktör och ansv. utgivare), Vängavägen 26, 513 32 FRISTAD, 033-12 27 72

e-brev: ingmar.hollsing@home.se

Redaktionskommitté: Redaktionen samt Kait Bessing, Lars Longueville, Ulla Lovén.

Kära läsare!

Till Vännernas Samfunds Årsmöte 5-8 maj på Svartbäcken samlades ett 50-tal Vänner, inklusive gäster från Danmark, England, Finland, Irland, Norge och Tyskland samt barn och Vänners Vänner. Till mångas stora glädje kunde man konstatera att skaran förnygrats på senare år genom att nya yngre medlemmar tillkommit. Stora samlingar som ett Årsmöte blir gärna rörliga och röriga där mycket händer. Denna gång blev det dock en varm och lugn samling, där ärendena avhandlades i stilla andakt, så att man också hann med att uppleva innebörden i de beslut som växte fram.

Temat var *Våra vägar genom Mörker och Ljus* som alluderar på ett klassiskt citat av Fox:

"Jag såg ... att det fanns ett hav av mörker och död, men över mörkret svallade ett ändlöst hav av ljus och kärlek. I det såg jag Guds ändlösa kärlek."

Detta citat har inspirerat Vänner genom alla tider. Vi fick höra fyra medlemmar berätta om sina egna erfarenheter av hur man upplevt mörker och ljus i sina liv idag. Det blev till en oerhört gripande upplevelse, vilket kom fram tydligt i samtalsgrupperna som följde. I de mindre grupperna kunde var och en själv berätta om egna erfarenheter. Många uttryckte sin glädje över hur givande det var att få uppleva och dela med sig av "sin innersta erfarenhet" i andakt och öppet lyssnande.

KT har fått tillåtelse av alla fyra inledare - Christina Jonsson, Jack Wright, Mia Hollsing och Siv Stefansson - att trycka deras inledning till temat. Det är dock omöjligt att i tryck helt och fullt återge med vilken väme, inlevelse, engagemang, tonfall och kroppsspråk som bidragen gavs och togs emot. Jag kan bara rekommendera våra läsare att stilla begrundat det djup som ligger under bokstäver och meningar i den tryckta versionen. (När det gäller Jack Wrights bidrag har vi varit tvungna att bearbeta det. Vi har inte rätt att i tryck återge alla dikter han citerade. En fullständig version kan fås av författaren.)

Tack för alla positiva reaktioner på vårt specialnummer 2/05. Det uppmuntrar redaktionen till att pröva på att komma med ytterligare experiment med lite "tyngre" artiklar. En retreat på Svartbäcken planeras till hösten (se sid 30.) där deltagarna själva kan pröva Rex Amblers metod *Experiment med Ljus*.

Tofte Frykman, redaktör

ÅM 2005: Våra vägar genom Mörker och Ljus

Vid Årsmötet inledde fyra medlemmar om sina erfarenheter av årsmötetemat. Därefter följde samtal i smågrupper. Vi återger här de ofta mycket personliga inledningsanförandena, engagerat framförda. Läses lämpligen med samma inlevelse.

Christina Jonsson:

Temat som gavs mig var ”ett hav av mörker och död, men ett oändligt hav av ljus och kärlek som flödar över mörkret”. Det tog inte lång stund att relatera till detta. För mig, som för så många andra, finns det tillfällen i livet som varit särskilt avgörande. Dessa är de situationer som varit uppfyllda av det svartaste mörker eller upplyfta av ett genomträngande ljus. I den här artikeln berättar jag om några av dessa tillfällen.

Jag levde i tjuugoåttio år innan jag överhuvudtaget kunde skilja mellan mörker och ljus. Inte för att ljus och mörker inte funnits som sällskap längs min väg, men det var då, vid tjuugoåttio års ålder, jag lärde mig att se skillnaden. Jag förstod att medvetet kunna ta mig bort från

natten och färdas mot dagen eller, kanske snarare, in mot det centrum där ljuset har sin källa.

Märkligt nog var det bokstavligen ett mörkt hav som fick mig att se. Det mörka hav som tog min mamma den tjuugoåttio september nittonhundranittiofyra ned i sitt djup när m/s Estonia sjönk. Då, för tio år sedan förlorade jag allting på en gång. Genom ett enda telefonmeddelande mistade allting sin mening. För jag hade levt bara för mamma, för att bli sedd av henne. Och nu var jag, hennes omkringfarande planet, helt utan färdriktning och helt utan ljus. Hon hade varit min sol, min källa för ljus, och utan henne fanns ingen förutsättning för liv på planeten, som var jag. Trodde jag.

Det var också mitt i detta mörker som ett ljus började skönjas. Först

svagt: en minut i ta-
get, sedan en timme i
taget, en dag, en
vecka och till slut

*"Du är bra. Du är bra
precis som du är."*

stod att detta var
själva kärleken.
Min kropp upplöstes
och själen blev ett

överskuggande allt annat. Men den här gången kom inte ljuset från mamma. Det var inte ett ljus som reflekterades i min yta, utifrån, utan ett ljus som växte fram inne i mig. Den lilla förirrade och förvirrade planeten utvecklades till att bli sin egen sol, sin egen ljuskälla.

Ljuskällan fanns i insikten att jag inte hade något att vara rädd för längre. Det alla värsta har redan hänt mig. Jag hade nästan drunknat i nattens mörka hav, hamnat långt nere i djupet och kommit upp, ledd av ljuset från kärleken till livet, till mig själv, till mina älskade vänner, till djuren och till naturen. Och med känslan av att ha mammas välsignelse, att hon ville ge mig ett helt liv genom den fruktansvärt onödiga olyckan hon råkade ut för, kunde jag leva fullt ut i hela min kapacitet. Såsom gud hade skapat mig. För mig är det också detta som är kärleken, att se och ta till vara det som är autentiskt eller äkta i oss alla var och en. Det som är sant i dig och i mig är det som gud har givit oss.

Jag hade en dröm vid den här tiden. En natt under de allra vackraste ljusa vårnätterna drömde jag att jag leddes in i ett ljus. Ljuset var så explosivt och starkt och allomfattande och värmande att jag för-

med ljuset och jag förstod att det var här jag kan möta mamma. I den här dimensionen som på en gång är livet och döden, det mörka och det ljusa havet.

Nu är det ingalunda så att jag inte plaskar runt i det mörka kalla vattnet emellanåt, eller till och med djupdyker. Somliga människor får uppleva fler tragedier än andra. Jag tror jag hör till dem som fått uppleva fler. Och ibland är det svårt att ta sig upp till morgonrodnaden över horisonten. Frustrerat brukar jag sparka och frusta och kämpa för att komma upp, men det hjälper sällan. Ju mer duktig jag är desto mörkare blir det. Och så kan det hålla på länge.

I detta har en annan dröm hjälpt mig. I drömmen vandrar jag vilset omkring. Jag är jagad och utsliten. Så får jag syn på en människohop som står längs sluttningen på en kulle. Människorna är samlade kring en man som talar till dem. Mannen har något tilldragande i sitt sätt och i sin blick och jag lockas närmare. När jag kommer tillräckligt nära fäster mannen sin blick vid min. Hans ögon är de klaraste och djupaste jag sett. De genomborrar mig, ser igenom mig. Han ber mig att komma fram och han lägger sina händer på mina axlar.

Jag vågar inte se på honom, känner mig inte värdig, men han lyfter mitt huvud och ser på mig och säger: "Du är bra. Du är bra precis som du är." Jag vaknar och skratrar över att det är så enkelt, men ändå så oerhört svårt att vila i sig själv och att ge sig själv tid att lyssna till sin inre röst.

Jag tänker att mörkret består i otänkta tankar och okända känslor som står på kö och väntar på att bli tänkta. Tankar och känslor om svåra och om lätta saker, det spelar ingen roll. Det otänkta och okända skymmer ljuset. Och det skuggar mina relationer till andra människor. Jag orkar inte vara närvarande i deras liv eller tankar, för det inre väser eller till och med ropar ångestfyllt: "Jag, jag måste tänkas innan du lyssnar! Glöm inte att känna mig, glöm inte mig!" Jag

kan inte höra vad jag själv vill och än mindre vad min medmänniska säger, eftersom de inre ropen överröstar.

Frågan är hur vi bäst når till och bibehåller ljuset i oss själva, och hur vi sedan kan sprida det till andra. Jag tror att vi alla bäst sprider ljuset när vi hinner tänka alla tankar och känna alla känslor som gömmer sig i våra inre djup och som vi samlat på oss under vår livstid. Det är dock inte alltid det allra lättaste att skapa tid och utrymme för detta. Men jag tror att det är nödvändigt att ordna det så för sig. Genom att vi deltar och är närvarande i tystnaden och i samtalet, tror jag att havet av ljus och kärlek har bäst förutsättningar att sväva över allting. Det säger i varje fall min erfarenhet om vägen genom ljus och mörker.

Jack Wright: Mörka stunders mening

*Var inte rädd för mörkret
ty ljuset vilar där.*

*Var inte rädd för mörkret
som ljusets hjärta bär.*

Så skriver Erik Blomberg i en dikt som man finner i samlingen *Jorden* (1920), och den ger det jag vill säga i koncentrat. Jag kan bryta ner det i tre huvudpunkter:

1. Ljus och mörker växlar.

2. Ljuset – som vi helt naturligt föredrar – är oberäkneligt; det kan alltså inte kommenderas.

3. Mörkret kan fylla en funktion och behöver då inte ses som helt negativt.

Våra vägar genom mörker och ljus är ett enormt ämne, men de stora och svåra saker som händer ute i världen får någon annan ta itu med. Det jag kan tala om nu är något som jag känner till, och det

är mörka stunder i mitt eget liv. Jag vill börja 1945. Då var jag 21, och hade en flickvän i college som kunde ha blivit min hustru så småningom. Det blev inte så, och det hänger samman med mina mörka stunder. Hennes mor tyckte inte om mig. Hennes familjekyrka tyckte inte jag om. Den var presbyteriansk, och där sjöng de om Kristi soldater på marsch. Det kanske var en del av förklaringen till att jag så småningom sa till min flickvän att vi måste skiljas, därför att jag kände mig så hemskt nere och ledsen. Hur som helst tog kärleksförhållandet slut. Senare har jag fått en del förklaringar i mitt eget huvud, som jag ska gå in på strax.

Jag går till 1901, för 104 år sen. Då satt min mor, hennes bror och hennes far i en roddbåt ute på Tarns River i New Jersey. Min morfar dök från roddbåten, och troligen kom han upp med huvudet under botten och slog sig ordentligt. Han drunknade inför min mors ögon.

Några år senare gifte min mor om sig. De fick två flickor, och min mor tyckte att hon blev förfördelad i förhållande till dem. Hon fick en High School-utbildning, men fick inte fortsätta i college eller på universitet, och hon gick genom livet med en känsla av att hon inte hade fått det hon borde haft rätt till. Därför kände hon sig mindervärdig. Hon gifte sig så små-

ningom med min far, som var bortskämd av sin egen mor. Han var visserligen kärleksfull men otrogen, och ville syssla med alltför mycket annat än familjelivet. Så småningom skilde sig mina föräldrar när jag var tio år gammal. Jag tror att bristen på harmoni i min egen uppväxt låg bakom de mörka depressionsperioder som haft så stor betydelse i mitt eget liv.

Under mina tonår sökte jag mig till litteraturen, kanske som en flykt. Jag har blivit fäst vid litteraturen, som jag ser som en hjälp att förstå mig själv och kanske andra människor och världen för övrigt. Därför tar jag nu en del litterära exempel.

Jag kom till Finland 1947, och året därpå till Sverige för att gifta mig med Tove. Det var kanske min viktigaste erfarenhet av ljuset när jag fick Tove. Men under en kris kanske tio år efter det att Tove och jag gifte oss sökte jag mig till religionen för att få hjälp, och jag fick det genom Thomas á Kempis, författaren till *Om Kristi efterföljelse*. Vad han där berättar, i den andra boken och nionde kapitlet, handlar om saknaden av all hugsvalelse, alltså om mörka stunder, och Thomas, som var munk, författare och själasörjare på 1400-talet, beskriver hur det pendlar mellan mörker och ljus, även för en religiös vid den tiden. I sin behandling av detta hänvisar han till en av Davids psal-

mer, den 30:e psalmen i Psaltaren. Jag läser nu 1917 års svenska översättning, verserna 7 till 13:

Jag sade när det gick mig väl:

”Jag skall aldrig vackla.”

Herre, i din nåd hade du gjort mitt berg starkt;

men du fördolde ditt ansikte, då förskräcktes jag.

Till dig, Herre, ropade jag, och till Herren bad jag.

”Vad vinning har du av mitt blod,

eller därav att jag far ned i graven?

Kan stoftet tacka dig, kan det förkunna din trofasthet?

Hör, o Herre, och var mig nådig;

Herre, var min hjälpare.”

Då förvandlade du min klagan i fröjdesprång;

och klädde av mig sorgens dräkt och omgjordade mig med glädje.

Därför skall min ära lovsjunga dig, utan att tystna;

Herre, min Gud, jag vill tacka dig evinnerligen.

Då fick jag en annan typ av förklaring på detta pendlande, nämligen en religiös förklaring, att det är frågan om Guds nåd – eller det som tycks vara brist på Guds nåd. Båda två möter oss. Det var inte längre för mig bara en känslomässigt, psykologisk pendling mellan mörker och ljus, utan det var något som hade med Gud att göra, en religiös företeelse.

Senare fick jag andra exempel av profan art, som ändå förklarar samma typ av skiftning. Jag vill dela med mig av några texter. Tre av dem är av

Robert Frost, och en har jag själv skrivit för ett halvår sen.

Den första texten av Robert Frost beskriver skiftningen från det ljusa till det mörka, och den andra växlingen från det mörka till det ljusa. Den första heter *Nothing Gold Can Stay*. Det handlar om naturen. Knopparna på buskarna är gula innan de blir bruna (någon botaniker kanske kan förklara varför), men det varar inte länge, och Frost konstaterar symboliskt att inget av guld kan stanna, *Nothing gold can stay*.

Den andra dikten går som tur är i andra riktningen, från det mörka till det ljusa. Den heter *Dust of Snow* och beskriver författarens glädje över en kråkas sätt att skaka ner snö på honom från en gran, något som räddade en del av en dag som verkade förlo-rad.

Min egen dikt visar det mörka och det ljusa sida vid sida. Den heter *Orange-Yellow* och beskriver vad jag såg under en promenad i Södermanland i oktober. Efter en rad av mycket mörka barrträd följde ett stänk av orangegult, på en udde av mark som stack ut i ången, en äng som lutade åt det håll där solen hade varit och dit den skulle återvända:

*Just this one splash of orange
yellow*

On a cape of land projecting

Into the meadow leaning

To where sunlight had been

And whither it would return.

Nu kommer jag till det viktigaste av allt, hur mörkret kan fungera

som en hjälp på vägen mot ljuset.

Det finns en *Diary of Emily Dickinson*, som inte är skriven av Emily Dickinson utan av en modern akademiker och författare i USA, som heter Jamie Fuller. Det är alltså en fiktiv dagbok av Emily Dickinson. Där hittade jag den här raden: *Our finest minutes earn their color by the deprivation of preceding hours.* (Våra finaste minuter vinner sin färg av försakelsen under föregående timmar.) När man har varit igenom en mörk period blir på något sätt det efterföljande ljuset, som ändå kommer förr eller senare, berikat av det mörka man har erfårit.

Den sista dikten av Robert Frost heter *Stopping by Woods on a Snowy Evening* (Att stanna intill skogen en snöig kväll), och den är för mig det kanske viktigaste av dessa litterära inslag. Den handlar antagligen om en man eftersom dikten är skriven av en man. Frost dog 1963, 89 år gammal, men den här dikten gavs ut 1923, då han var ungefär 49 år gammal. Han gick då igenom en hemsk, stor kris och var på väg att ta sitt eget liv, eller i varje fall att fly undan sina problem på ett eller annat sätt. Det är det den här dikten handlar om. Det är en person som med häst och vagn är ute på en enslig skogsväg, och det är natt och mörkt. Mannen stannar, och hästen undrar varför vi stannar här, där det inte finns

någon bondgård i närheten. Hästen skakar på sin bjällra för att fråga om det är något misstag. Skogen är djup och mjuk och inbjudande. Den representerar döden för den här personen. Det snöar; snö och skog är attraktivt att gömma sig i och fly till. Ändå motstår han frestelsen, med den här motiveeringen:

The woods are lovely, dark and deep

But I have promises to keep

And miles to go before I sleep,

And miles to go before I sleep.

Alltså: Döden ägs av Gud, husets ägare som upplevs som långt borta (*His house is in the village*) för den här personen vid det här tillfället. Men det han kommer fram till är att han har löften att leva upp till, han har uppgifter att genomföra, det är meningen med de sista raderna: *I have promises to keep, and miles to go before I sleep.* *Miles to go* står för uppgifter man har kvar att genomföra i livet och som man inte bara kan lämna ifrån sig. Min mening är att våra mörkaste stunder på något sätt kan leda fram till en påminnelse om våra löften, som vi ska stå fast vid. På det sättet kan mörkret ändå vara en välsignelse.

Mia Hollsing:

Vänner. Jag har haft det ganska bra. Det kan vara bra att inse det också ibland. Ändå har det funnits dagar när jag vaknat och inte velat gå upp ur sängen. När jag har undrat varför jag ska leva just den dagen, vad den har för mening. Varför det inte lika gärna kunnat bli kväll med en gång, så jag fått sova.

Det som ändå fått mig att gå upp de dagarna har dels varit plikt-känsla, det räcker faktiskt väldigt långt, och dels tankar på vad som skulle kunna vara bra med dagen. Kanske kommer jag möta någon schyst människa, kanske kommer någon att bry sig, kanske kommer jag få ett mejl, ett brev eller ett telefonsamtal från en vän långt borta. Kanske kommer jag få möjlighet att göra något jag tycker om.

Sen hjälper det naturligtvis också under dagen om det där faktiskt händer. Om det faktiskt är någon som bryr sig och om jag faktiskt får det där mejlet eller telefonsamtalet. Om Gud visar sig genom andra människor. Det hjälper inte bara just då, utan också andra morgnar när jag minns och minnet får det att kännas lite mer sannolikt att det ska hända igen. Minnen och drömmar kan också vara en hjälp i sig när man tycker att nuet inte är mycket värt. Att minnas goda tider

eller drömma om nåt man ska göra kan betyda mycket.

En annan bra sak är att tänka efter vad som trots allt är bra i livet. Att se de goda sidor som ändå brukar finnas där. Som jag brukar säga: jag behöver inga mirakel för att se att världen är full av under.

Ljuset kommer alltså främst genom andra människor, genom det av Gud i andra människor. Gud finns förstås också inom mig, men för att nå henne där krävs det en del livskraft och det är just det man känner att man har ont om när det är mörkt. Så jag tror Gud får visa sig genom andra människor först, så kan man söka honom inom sig senare när man har mer kraft.

Om det nu inte skulle visa sig något ljus, om ingenting är bra och ingen bryr sig, då vet jag faktiskt inte vad man ska göra. Men det brukar trots allt ändå alltid vara någon som bryr sig på något sätt, någonstans.

På så sätt stöttar vi varandra i mörkret. Genom att bry oss. Det är viktigt att inte utmåla den man pratar med som offer, det är förödande för självkänslan. Man får heller inte framställa deppighet eller ensamhet som ett brott för det är det inte. Kanske har personen själv någon skuld till att saker är som de är, kanske skulle någonting bli bättre om den man pratar med ändrade sig en aning, men det får man ta på ett senare stadium, när

det finns mer livskraft till att ta itu med saker. Först och främst gäller det bara att bry sig och kanske också visa på det fina i livet.

Så sprider vi också ljuset, genom att bry oss om dem omkring oss, familj, vänner, folk vi möter. Men för att kunna ge livskraft måste man ha livskraft. Därför ska vi ta alla chanser vi får att få livskraft. Det är inte ens själviskt. Det är nödvändigt för att kunna sprida ljus till andra.

Jag tror också det är bra att engagera sig och kämpa för någon-

ting. Det tar en del kraft, men har man den vet jag av egen erfarenhet att det också ger mycket tillbaka. Man känner sig värdefull, man känner att man gör något, att man är viktig. Dessutom lär man känna många nya människor som kan stötta en och som man kan sprida ljuset till. På så sätt sprids det av Gud inom oss över världen och den blir lite bättre.

Siv Stefansson:

Det jag ska dela med mig av är både svårt att säga och kan vara svårt att lyssna till. Jag har valt att dela med mig då jag inte är ensam om ett liv som detta eller liknande.

Fragment och scener ur mitt liv som bildar en Helhet.

Hela min uppväxt (som efterkrigsbarn) och ytterligare tider av vuxenlivet blev jag utsatt för alla former av övergrepp; fysiskt, psykiskt, sexuellt och andligt. Nätverk av barnutnyttjare fanns redan före Internet.

Jag blev skickad över detta land som liten ”hora”. Ofta drogad och min kropp rymmer både fysiska och själsliga ärr. I detta deltog båda mina föräldrar och jag blev gravid

med min egen far (vilket ledde till abort.). Senare i livet ledde ett möte med min far (där allt svartnade) till att jag fick missfall, det var Stefans och mitt barn.

In och ut på psyket for Stefan med mig. Han som är min följeslagare genom livet, han som alltid har stöttat min sanning, även när jag själv har tvekat. Mitt ljus, Mitt allt.

Och vi skall alla veta att allt tänkbart och otänkbart kan hända och händer med Barn.

Jag är ett av dessa barn.

Några scener ur mitt liv:

Vandringen genom Mörker och Ljus, Ljus och Mörker.

*Skuggor, gråa dimmor,
skymmer min blick,
och ändå något jag anar.
Ibland allt blir klart,
som porlande vatten.*

*Dimman försvinner och jag vet
Bortom Världen,
Mitt i Världen,
Bor Jag.*

Barnet

Barnet sargat och så litet, full av spott i mörka kyffet kastad, nästan naken i smutsigt trasigt linne sitter hon på kalla golvet.

Det är så kallt, så kallt, hon fryser... Kylan griper tag mer och mer... och då när hon nästan försvinner...

Guldängeln med stora gyllene vingar lutar sig över barnets vänstra sida och säger: ”*Jag kan inte skydda dig från allt ont, men jag kan bevara dig genom tiden.*”

Allt blev varmt och Barnet försvann.

Som Tonåring, Ung kvinna

Ut i Världen att söka sig rädda.

I rum av speglar jag sökte finna en yta som skulle ge mig djup och perspektiv (kontakt). Men världen låg kall och öde. Jag förstod att jag var en flykting i exil, utan möjlighet till asyl.

Steg för steg, jag lärde mig världens och spelets regler. För att vare sig mig själv eller andra skrämman, från den inre krigsskådeplatsen.

Som överlevnadsstrategi – blev jag en Ängel med leende mun. Men alla lät sig inte luras – de skrämdes på flykten.

*Gång på gång,
med en laserkniv lades snittet
för att inte Mörkret märka.
Jag var på den plats
där Mörker var Ljus
och Ljus var Mörker.
Så blev jag ständigt kastad
mellan Ljus och Mörker.*

Flera årtionden senare.

Att finnas

Plötsligt: En Ängel i mänsklig skepnad, vet att tala med barnet som fortfarande i mörka kyffet sitter kvar, alldeles tyst och stilla, (barnet blir oroligt och gungar häftigt fram och tillbaka) men sakta, sakta till ängeln hon litar.

Och då: I en ödesdiger sekund, hon säger de magiska orden, ”ta bort mig härifrån”.

Och ängeln som hörde, lyssnade och såg, tog barnet i famnen uppför källartrappan upp i Ljuset, där de satte sig tillsammans och grät. (Ängeln kysste barnet på pannan) och Jag blev till, hon som är vuxen nu med grånat hår, tog sig själv i famnen och grät över det alldeles övergivna barnet, då strålade rummet av ljus. Guds Kärlek glädjer sig över deras allra första Möte.

Från och med denna stund vilar de båda så tryggt i Guds stora Hand, så burna de är.

*Hon som är jag.
Jag som är Hon.*

Idag

Barnet, hon som är så liten tar mig vid handen och kallar ständigt på min uppmärksamhet. Ibland vill hon leka (hon är så vild och yster) och kan då rakt inte sitta/vara stilla, hon både skuttar och hoppar av glädje över att finnas till.

Ibland blir hon så ledsen så ledsen. Hon frågar: Var är barnen?

Då sätter vi oss ned och sörjer och famnar oss själva en stund för att minnas.

Käre Gud

Så som du uppenbarat dig i mitt liv och så som du ständigt uppenbarar dig i mitt liv.

Jag är oändligt tacksam att du mig bevarat och att Jag till dig svarat an, så du kunnat belysa just min väg, i den stora

Regnbågsväven, där jag är en av dess trådar och knutar.

Jag är än mer tacksam att jag till sist i mitt Liv även i det

Svartaste svarta fick finnas till, i all dess knutenhet, då just detta svarta visade sig vara Regnbågen i alla dess lysande och klara färger.

Genom Regnbågens färger och spektrum

Ljus och Mörker

Mörker och Ljus

Livet sig sammanvävde till en Rana) och en fläta, till ett för evigt odelbart helt.*

*Vi vandrar Lilla Barnet och
Jag tillsammans
I skönhet, enkelhet och Sanning.
Tack!*

*) Rana = väv.

Kväkartidskrift och andra
Kulturtidskrifter

TUFFT, SMART, NYFIKET

Monter B 04:04

på Bok & Bibliotek i Göteborg
29 september–2 oktober 2005

Årsmöteshälsning 2005

Till Vänner överallt

*I en mörk period av mitt liv
hörde jag en ängel säga till
mig: Jag kan inte beskydda dig
från allt ont, men jag kan
bevara dig genom tiden.*

*Mörkret kan vara en ledstång
för oss.*

Så här sade ett par svenska Vänner under årsmötet 2005 som hade temat **Våra vägar genom mörker och ljus**, med anknytning till George Fox ord om *ett hav av mörker och död, men ett oändligt hav av ljus och kärlek som flödade över mörkerhavet*. Några medlemmar gav oss del av sina personliga erfarenheter, och vi fick ta del av flera starka berättelser som på olika sätt illustrerade temat. Därefter samtalade vi i mindre grupper, då vi försökte svara på frågor om hur vi kan komma igenom mörkret, stötta varandra där, och känna igen och sprida ljuset.

Ett citat från Nelson Mandela påminde om att det ibland är ljuset som skrämmer oss mest och våra egna möjligheter som vi inte vågar inse. Men annars var den största

utmaningen för oss hur vi ser på mörkret och hur vi klarar av att gå igenom det. Vi insåg att mörkret har en uppgift. Ljuset följer mörkret liksom mörkret ljuset. Utan mörker inget ljus – ett budskap som även förmedlades i den saga vi fick höra under lördagskvällens samkväm, där det visade sig att vintern behövs för att det ska kunna bli vår.

Vi fick höra att mörkret inom oss kan bero på att tankar och känslor som inte släpps fram skymmer ljuset. Mörkret kan också bero på att vi inte insett att vi duger precis som vi är. Det kan även bero på att vi inte funnit vår uppgift. Hur tanken på vår uppgift kan vara ett stöd och ett skydd mot frestelsen att ge upp kom fram i ett par vackra dikt-rader av Robert Frost:

I have promises to keep

And miles to go before I sleep.

(Jag har löften att hålla och fjärdingsmil att gå innan jag sover.)

En hjälp i mörkret är att försöka vara öppen för allt det goda som ändå finns – eller, som det uttrycktes: Jag behöver inga mirakel för att se att världen är full av under.

Jag kände mig som en flykting utan asyl – med de orden beskrev en talare en traumatisk period i sitt

liv. Årsmötet tog också upp de många verkliga flyktingar utan asyl som finns i Sverige. Vi upprörs över barn som drivits till livshotande depression av otryggheten i att inte ha lov att stanna här, och vi anser att det även finns andra flyktingar som har skäl att stanna i vårt land men som inte fått tillstånd till det. Vi stöder därför olika aktioner för flyktingarnas sak

Ett av våra bekymmer i årsmötet är att vi inte bara är få utan även en åldrande skara. Därför har vi glatt oss åt att detta år se många nya och yngre ansikten ibland oss. Vi har lyssnat till varandra när det gäller svåra frågor om ekonomi, och gläds åt att vårt årsmöte efter en mörkertid nu befinner sig i en ljusare period.

Hälsningar från andra årsmöten 2004

Sammanställda av Isabella (Pia) Hellrup

I år var det svårt att hitta något gemensamt ”tema”, men det var oerhört mycket värdefullt som sades. Jag har förstått att situationen för de homosexuella har blivit mycket hårdare i USA. South-eastern Yearly Meeting har med anledning av ett brev från St Petersburgs andaktsmöte diskuterat sitt medlemskap i ”Friends United Meeting”. FUM har skickat ut en skrivelse som är diskriminerande mot homosexuella. Diskussionen gällde ÅM:ets medlemskap i FUM och pågick i två dagar!

Ohio Valley Yearly Meeting har skrivit en speciell skrivelse, att de är motståndare till ”Försvar för äktenskapet”-lagar, då de är mycket

diskriminerande och inte borde ingå i landets eller delstaternas lagar”. Pacific Yearly Meeting påpekar att ”Vi firade nyligen det lagliga godkännandet av de långvariga äktenskap som våra medlemmar av samma kön har ingått”. Jag har också fått en hälsning från ”Friends for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender and Queer Concerns Midwinter Gathering 2004”. Hälsningen är en allvarlig påminnelse att även kväkare har svårt att se Gud i alla människor och att alla är lika mycket värda. En talare pratade i ett humoristiskt framförande om hur han deltagit i ett program för att förvandla homosexuella till ”ex-homo-Kristna”.

En annan talare nämnde att han inte fått ett jobb i en kväkar-organisation när de fick reda på hans sexuella läggning.

Många årsmöten har talat om ämnen som "Var står vi nu?", "Vart är vi på väg?" och "Var kommer vi ifrån?". I England frågade man sig själva och varandra några bra frågor: "Lever vi våra liv

under ledning av det inre ljuset? Är vi beredda att möta radikala utmaningar som uppstår när vi lever trogna våra vittnesbörd? Vi måste svara modigt och vara redo att leva i osäkerhet och sårbarhet om det är vad Gud vill". De beskriver detta som en dans där Gud för. De säger också att vi uttrycker vår andlighet olika, men inte får avstå från att använda de uttryck som är naturliga för oss, av rädsla för att någon tar illa upp eller brist på självförtroende. Då krymper våra möten. Men vi kan finna enhet, om vi möts i intensivt lyssnande och djup medvetenhet. "Bön är agerande kärlek". De avslutar med "Käre Gud, hjälp oss att lära känna sanningen om oss själva, oavsett hur vacker den är".

Norges årsmöte ser framåt med glädje och tillförsikt och citerar Norska Råd och Frågor nr 15, 2004. "Så blir vi en kanal för Guds kärlek och förlåtelse". De beskriver

också hur de, en av dagarna, samlades alla över 6 år, i fem grupper. Varje grupp fick ett av vittnesbörden: Fred, Sanning, Enkelhet, Jordan och miljön, Jämlikhet och gemenskap. Hela dagen var grupperna tillsammans och allt gjordes helt på barnens villkor. Gruppen som arbetade med "Sanning" ut-

gick från fotbollsintresset hos ungdomarna och ett domslut i en fotbollsmatch kvällen innan. Detta ledde till en filosofisk diskussion om rätt och fel och hur man vet vad som är vad. Det slutade med en fotbollsmatch utan domare för att se hur det fungerade.

I Australiens ÅM konstaterar man att "Ansvar för andlig vård och kreativa bidrag har rört sig i en glad dans mellan vuxna deltagare". De tänkte på vad det verkligen innebär att vara Kväkare och den roll kväkarna spelar i dagens omvälvande samhälle. De sökte svaren i tystnaden, som stödjer oss, med avsikten att inte bara finna klarhet men även tvivel. Det sägs också att de blivit utmanade av Adrian Glamorgan's analys av "Tillståndet i samhället 2005" att överväga hur man ska, på ett bättre sätt, nå ut till en större grupp människor, eftersom vi vet att "Vi har någonting viktigt att säga".

I Indien pratade man om vår tids stora problem: Konflikter. En av talarna manade oss att inte isolera sig utan att ha en öppen kontakt med de övriga religioner, som den stora majoriteten av Indiens befolkning tillhör. Tid ägnades också åt deras stora concern, att få in fler unga ibland kväkarna. Vad kan vi, konkret, göra för att vår concern ska bli till handling?

Ohio Valley Yearly Meeting påpekar att vi också är en del av samhället och det är en utmaning. Vi kan inte låtsas att vi är avskilda från andra. Som medborgare i USA delar vi ansvaret för våldet som sker i vårt namn. Att skicka en skrivelse fritar oss inte från det ansvaret. Vi är kallade att leva vår tro och vittna om den och att skapa ett samhälle som utövar rättvisa, älskar medkänsla och vandrar ödmjukt med Gud. Barnen i åldrarna 12 – 14 år, vill gärna ha kontakt med barn i andra länder och de yngre barnen konstaterar att "Det är lättare att hålla folk vid liv än att döda dem".

Illinois Yearly Meeting gör reflexionen att det är viktigt att läka sår efter konflikter. Sår, i form av rasism, finns fortfarande kvar, 140 år efter inbördeskriget i USA. En annan reflexion är att det finns en gemensam sak hos alla kväkare: Vi är alla aktiva sökare.

Barnen i Intermountain Yearly Meeting byggde Fredsplatser. För

dem betyder Fred: Inget skräp, Rent vatten, Levande ting, En plats att leva på, Välkomnande, Platser att leka på, och Ett hem för utrotningshotade ting. Fridfulla platser har gemenskap. Men om du har Fred, hur behåller du den? IMYM:s representanter i Vännernas Kommité för Nationell Lagstiftning satte igång en brevskrivningskampanj som resulterade i 78 brev i protest mot det ökande militära utgifterna. De påminner om John Calvis' ord att "sitta bredvid monstret utan att vara rädd". Skratt och tårar är tvillingar, som sover i samma säng. De insåg att vi behöver gemenskap. Vänner påmindes om att när Jesus helade den döve mannen, var det mannens vänner som gjorde det möjligt genom att ta dit honom. Vi behöver hoppas då det finns så många hinder när man försöker leva enligt vittnesbörden.

Pacific Yearly Meeting har, under temat "Gud gav oss himlen och denna himmel kallas Jorden", räknat ut hur många mil de 400 deltagarna rest för att komma dit, hur mycket bensin som gått åt och hur många ark papper som gått åt, (40.000 ark). På plussidan finns dock att de 60 % som inte var vegetarianer, åt måltider tillagade av lokalt odlade grönsaker.

På Southern Appalachian Yearly Meeting åt man lokalt odlad organisk mat.

Pacific Yearly Meeting välkomnar en spanskspråkig Faith and Practice från Mexico City Månadsmöte. De diskuterade frågan om deras relativt lilla medlemsantal var en välsignelse eller en utmaning och om de ska ha en fast mötesplats för Årsmötet. Barnen tog upp tunga ämnen, som inkallelser till det militära, dödsstraffet och barnarbete. De kollade sina kläder för att se var de var tillverkade.

Underhållningen i Southeastern Yearly Meeting bestod delvis av en vild kontradans utförd av the Quaker-Faith-and-no-Practice-Band och småbarnen diskuterade varför *regn faktiskt är en bra sak för världen och oss*.

Ohio Yearly Meeting reviderar sin "Samfundsordning" och funderar över de månadsmöten som inte har kraft att hålla andakter varje vecka.

I Alaska Friends Conference gläds man åt att vara med och planera det första Västkustmötet.

Missouri Valley Friends Conference funderade över om de ska ansluta sig till ett Årsmöte eller till Friends General Conference eller bilda ett eget Årsmöte. Man kom slutligen fram till att tills vidare helt enkelt vara en grupp som träffas för retreatar.

I Oslo träffades 35 Vänner från Norden för en Universalistkonferens. En mening jag fastnade för i hälsningen, speciellt nu när jag

skriver, är "Vi formar vår tro med ord, men orden formar också vår tro".

I Japan händer det mycket. Toyama Yearly Meeting som grundades under amerikanarnas arbete med att bygga upp Japan igen efter kriget har stängts. Men de planerar att renovera det 80 år gamla Friends Center under kommande år och hitta en ny värd. Planer finns på en Japans Faith and Practice, då de äntligen gett ut "George Fox's Journal" våren 2004. Besökare till Årsmötet kom bl.a. från Hongkong Yearly Meeting och Seoul Monthly Meeting i Korea.

På Irland har också mycket hänt, då de år 2004 firade att det är 350 år sedan det första kväkarmötet i William Edmondsons hem i Lurgan 1654. Irländarna framhåller att längtan efter att möta Gud var en hjärtefråga för Kväkarna för 350 år sedan och är det än idag. I Waterfords Rådhus överlämnade Borgmästaren en illuminerad bokrulle till Årsmötet, som ett erkännande av Kväkarnas betydelse för livet på Irland och speciellt i Waterford. Unga Vänner genomför 350 timmars frivilligt arbete. Unga Vänners skrift "The Friendly Guide to Quakerism", som gavs ut förra året, har haft strykande åtgång och 10 000 nya ex ska tryckas. Under arbetet med att revidera deras Faith and Practice, har de olika teologiska perspektiven inom samfun-

det, som lever sida vid sida, väckt diskussioner. Ska olikheterna reflekteras i deras Faith and Practice? Hoppet finns att Vän-

nerna kan diskutera sina ideal och djupt kända övertygelser på ett sätt som hjälper, uppmuntrar och utmanar andra. Följande Årsmöte, 2005, tas frågan upp igen och åter konstateras det att deras Faith and Practice är en värdefull och unik bok och att det inte är lätt att hitta mötets mening om innehållet. Ett glädjeämne under 2004 var att deras huvudkontor flyttade från det vackra gamla Swanbrook till Quaker House i Dublin, en ny

”Vi rockar, och det är ungefär allt ni behöver veta.”

byggnad specialritad för deras behov. Flytten var ett resultat av att Bloomfields sjukhem för äldre, har flyttat.

Jag avslutar med en hälsning ur Southern Appalachian Young Friends Epistle som jag hoppas vi instämmer i: ”We Rock....., and that`s about all you need to know” (“Vi rockar, och det är ungefär allt ni behöver veta.”)

☞ **Tack för ditt bidrag till Kväkarhjälpn!** ☞

Tack vare varmhjärtade bidrag kan vi nu göra detta:

- stödja Vännerna i Burundi till att bygga ut sin ”fredsskola”.
- stödja ett lokalt, stort, självhjälpsprojekt i Bangladesh, som därmed också kan få stöd av SIDA-medel.
- i samarbete med andra europeiska Vänner underlätta situationen för utsatta kväkare och andra i Ramallah på Västbanken.
- stötta handikappade ungdomar i St Peterburg.

Kväkarhjälpn, postgiro 90 80 70-6